Реферат

на кваліфікаційну (магістерську) роботу

«Особливості подолання бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій»

магістранта спеціальності 053 Психологія

Лепишко Олексія Ігоровича

Обсяг роботи – 73 с. **Кількість таблиць** – 1 табл. **Кількість рисунків** – 5 рис. **Список використаних джерел** – 60 найменувань.

Об'єкт дослідження – бойовий стрес у військовослужбовців в умовах бойових дій.

Предмет дослідження − особливості подолання бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити особливості прояву бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій та розробити психологічні рекомендації щодо його подолання.

Завдання дослідження: розкрити основні підходи до поняття «стрес» та передумови його виникнення; виокремити та охарактеризувати основні різновиди стресу; визначити ознаки прояву бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій; дослідити рівень прояву бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій та чинники, які впливають на нього; визначити систему методів та правил подолання бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи (спостереження, тестування, стандартизовані методики); методи обробки та інтерпретації даних (метод описової статистики, кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики); вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає визначенні основних підходів до визначення поняття «стрес» та передумов виникнення даного феномену»; виокремленні та характеристиці основних різновидів стресу; розкритті специфіки прояву бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації будуть сприяти попередженню та подоланню бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня прояву бойового стресу у військовослужбовців в умовах бойових дій.

Висновки. Бойовий стрес – це реакція на події під час бою: вибухи, загроза, крики, поранення. На жаль, це торкається й цивільних осіб. Вони відчули стрес внаслідок пережитих ракетних ударів та інших подій. Психологи працюють не з самим бойовим стресом, а з відповіддю на нього. Виділяють два етапи бойового стресу: стадія безпосереднього сприйняття подій; стадія, коли дія обставин припиняється, а ми їх згадуємо. Супроводжується виникненням неспецифічних доклінічних психологічних симптомів, а за умови перевищення індивідуального порогу психічної адаптації військовослужбовців - специфічних нозологічних проявів психічних розладів. Встановлено, що бойовий стрес має суттєвий вплив на військовослужбовців та може зумовити деформацію особистості, яка є "ціною" адаптації до умов війни. Поведінка військового під час бою в умовах бойового стресу може виявлятися через такі ознаки: відсутність реакції або загальмованість у відповідь на наказ; припинення або зупинка бойових дій; постріли не в бік противника, іноді в іншому напрямку або вгору; нездатність спрямувати погляд на ворога; неконтрольована поведінка бійця; присутність істеричних проявів. Згідно з результатами дослідження, приблизно у половини опитаних військовослужбовців (52,8 %) виявлено бойовий стрес високої інтенсивності. У свою чергу, чверть учасників дослідження (25,0 %) мали бойовий стрес середньої інтенсивності. Дещо менша кількість респондентів (22,2 %) продемонстрували бойовий стрес низької інтенсивності. За результатами дослідження встановлено статистично значущий взаємозв'язок між проявом бойового стресу та такими факторами, як резильєнтність, тривожність, виснаження від стресу, вольова саморегуляція. Для подолання бойового стресу у військовослужбовців розроблено систему методів та правил.

Ключові слова та словосполучення: стрес, бойовий стрес, резильєнтність, тривожність, самооцінка, вольова саморегуляція, мотивація.